

Nordisk Råd
Ved Stranden 18
1061 København K
Danmark

UDENRIGS MINISTERIET

Rauðarárstígur 25, 150 Reykjavík, Island
Tel: 354-545 9900, fax: 354-562 2373
external@utn.stjr.is, www.mfa.is

Reykjavík, 20. oktober 2014
Ref: UTN13030126/10.N.001
RH/--

Svar på skriftligt spørgsmål om hvad de nordiske lande vil gøre i forbindelse med lidelserne i Syrien og Irak

Det henvises till ovannämnda skriftliga fråga som har följande ordalyd:

1. Hvilke konkrete initiativer vil de nordiske regeringer tage for at hjælpe den trængte kristne minoritet i Syrien og Irak?
2. Har de nordiske regeringer nogen fælles strategi på dette område – eller vil der blive lagt en strategi?
3. Har de nordiske regeringer rejst – eller vil de rejse – sagen i de relevante internationale fora, som kan bidrage til at komme de nødstedte til undsætning og fremme fred og forsoning i området?

Av denna anledning önskar de nordiska länderna meddela som följer:

Island meddelar:

Islands regering stötter en international indsats mod terrorgruppen ISIS. Island stötter at der sættes hårdt ind mod organisationens fremgang og vil desuden bidrage med 50.000 dollar til humanitær bistand gennem FN's Verdensfødevareprogram i området. I de seneste år har Islands bidrag til udviklingssamarbejde, inklusive humanitær bistand, til lande i Mellemøsten været som følger: 119,6 mio ISK i 2010, 94,4 mio ISK i 2011, 171,4 mio ISK i 2012 og 312,7 mio ISK i 2013. Hvad angår international humanitær bistand, følger Island det princip ikke at forskelsbehandle minoritetsgrupper på grundlag af religion, nationalitet eller af andre grunde.

Danmark meddelar:

1. Hvilke konkrete initiativer vil de nordiske regeringer tage for at hjælpe den trængte

kristne minoritet i Syrien og Irak?

Regeringen deler til fulde bekymringen for de kristne mindretals situation i Syrien og Irak. Forfølgelse og overgreb mod kristne og andre religiøse mindretal er fuldkommen uacceptabelt. Menneskerettighederne og religionsfriheden er universelle og kan ikke gradbøjes. At beskytte religiøse minoriteter er en opgave, som regeringen tager dybt alvorligt. Derfor har regeringen gentagne gange fordømt overgreb mod kristne og andre minoriteter i Mellemøsten og i andre dele af verden. Sagen bringes også op i den løbende politiske dialog med andre regeringer, hvor vi holder dem til ansvar for at beskytte religiøse mindretal. Dertil kommer, at Danmark gør brug af forskellige bistandsinstrumenter for at sikre kristne og andre religiøse mindretals rettigheder. Det er også tilfældet i bl.a. Syrien og Libanon.

En af disse indsatser er Danmissions aktiviteter, som Udenrigsministeriet er med til at finansiere. Danmission arbejder for at forbedre religiøse institutioner og civilsamfundsaktørers evne til at håndtere religiøs, politisk, kulturel og etnisk diversitet, og for at fremme interkulturelt medborgerskab. Danmission støtter blandt andet projektet ”Syrian Youth Encounter”, som bygger bro og skaber relationer mellem religiøse ledere og samfundsledere fra Syrien, og arrangerer lokale inter-religiøse og tværpolitiske aktiviteter. Danmission støtter også ”Leaders for Interreligious Understanding”, som bringer journalister, forskere, kunstnere, civilsamfundsledere og religiøse ledere sammen fra Syrien, Libanon, Egypten og Danmark. Målet med projektet er, at deltagerne skal anvende deres personlige og professionelle netværk til at udvikle og udbrede viden, som kan styrke deres samfunds håndtering af religiøs diversitet. Danmission er også i gang med at planlægge en inter-religiøs konference i Europa i slutningen af året. Konferencen afholdes i samarbejde med en række aktører og vil samle omkring 28 religiøse ledere og repræsentanter for religiøse institutioner med tilknytning til situationen i Syrien. Disse aktiviteter, og andre, er med til at forbedre forholdene for alle minoriteter, og styrke samfundenes evne til at acceptere religiøs forskellighed.

2. Har de nordiske regeringer nogen fælles strategi på dette område – eller vil der blive lagt en strategi?

Som på en lang række andre områder er der en høj grad af enighed blandt de nordiske lande i spørgsmålet om beskyttelse af etniske og religiøse mindretal. Regeringen er løbende i dialog med de andre nordiske lande om behovet for evt. fælles tiltag.

3. Har de nordiske regeringer rejst – eller vil de rejse – sagen i de relevante internationale fora, som kan bidrage til at komme de nødstedte til undsætning og fremme fred og forsoning i området?

Regeringen gør en stor indsats for at adressere diskrimination og overgreb på grund af folks religiøse tilhørsforhold i internationale fora – og for at styrke det internationale arbejde på området. Både i FN og i EU-regi lægger vi fra dansk side vægt på at støtte op om alle religiøse mindretal, der er udsat for forfølgelse og overgreb. Eksempelvis ved at støtte FN’s Højkommissariat for Menneskerettigheder. Regeringer arbejder også for at styrke EU’s indsats på menneskerettighedsområdet. Danmark været med til at presse på for, at vold mod kristne og andre religiøse mindretal blev rejst i EU’s rådskonklusioner om Syrien. Derudover bidrager Danmark aktivt til, at EU har en høj profil i FN’s Menneskerettighedsråd, især når EU årligt fremlægger resolutionen om religions- og trosfrihed i rådet, hvor Danmark er blandt

de aktivt støttende delegationer.

Finland meddelar:

- Månskliga rättigheter har en viktig ställning i Finlands utrikes-och säkerhetspolitik. Ett genomskärande tema i Finlands internationella människorättspolitik är att arbeta mot diskriminering.
- Finland fäster särskild uppmärksamhet vid mångbottnad diskriminering, som oftast drabbar de allra svagaste grupperna, såsom kvinnor, barn, minoriteter, ursprungsbefolkning och funktionshindrade.
- Finlands verksamhet riktar sig alltså mot de allra svagaste, oberoende av deras bakgrund som tex. språk, etnisk bakgrund, religion eller annan övertygelse, sexuell inriktning eller könsidentitet.
- Finland förverkligar det internationella ansvaret att beskydda ochså genom att årligen ta emot kvotflyktingar, enligt den mängd som riksdagen godkänt. Finlands beslut om var kvotflyktingsbeslutet riktar sig görs i nära samarbete med FN:s flyktingkommissionär (United Nations High Commission for refugees, UNHCR).
- Finland stöder flera organisationer som verkar på området för att förbättra tex. minoriteters ställning. Finland stöder tex Minority Rights Groupin arbete i Mellanösterna, medräknat Syrien och Iran.
- Finland har tilldelat c 28 milj euro till humanitär hjälp för krisen i Syrien, varav c 8,5 miljoner under år 2014.

Norge meddelar:

Konfliktene i Syria og Irak utsetter befolkningen for enorme humanitære lidelser, stats- og samfunnsstrukturer brytes ned, og de ulike befolkningsgruppene evne til å leve sammen ødelegges. Etniske og religiøse konflikter settes på spissen, samtidig som maktvakuumet gir rom for at ekstremistiske grupperinger som ISIL og andre vokser fram. Situasjonen for Syria og Iraks mange etniske og religiøse minoriteter synes stadig vanskeligere med ISILs framrykking. ISILs terrorkampanje har tvunget flere hundretusener på flukt og fått alvorlige konsekvenser også for situasjonen til den kristne minoriteten. Tusener av kristne og andre religiøse minoriteter har blitt drept og måttet flykte fra sine hjem. Flere kirker og religiøse symboler er blitt ødelagt i Syria og Irak.

Det pågår en systematisk forfølgelse av minoritetsbefolkninger og personer som nekter å underkaste seg den ekstreme ideologien ISIL og tilsluttede grupper representerer. Norge deler den dype bekymringen som FNs sikkerhetsråd, Generalforsamlingen, MR-rådet og andre fora har uttrykt over situasjonen. Norge fordømmer ISIL og tilsluttede gruppers brutale handlinger på det sterkeste. Sikkerhetsrådet har påpekt at slik omfattende og systematisk forfølgelse av minoriteter kan utgjøre forbrytelser mot menneskeheten. Disse grusomhetene må opphøre umiddelbart og underlegges internasjonal granskning.

Norge konsulterer jevnlig med andre nordiske land på spørsmål knyttet til Syria og Irak, og de nordiske land har sammenfallende synspunkter på mange av sakene. Vi har ved flere anledninger opptrådt med felles stemme, blant annet i innlegg i FNs organer.

Norge skal være en klar stemme og arbeide aktivt for beskyttelse av alle religiøse og etniske

minoriteter i Midtøsten. Vi trenger politiske løsninger som motvirker en økende splittelse langs sekteriske skillelinjer. Norge støtter organisasjoner som arbeider for minoriteters rettigheter i Syria og Irak. Utenriksdepartementet har bl.a. inngått en rammeavtale med Minority Rights Group International, som følger situasjonen for Syria og Iraks mange minoriteter. Vi støtter også tiltak som øker forståelsen mellom representanter for Midtøstens store trosretninger. Interreligiøs dialog er ett av flere virkemidler i Norges arbeid for fred og forsoning. En egen tilskuddsordning gjennom Norad stiller midler til rådighet for frivillige organisasjoners arbeid for religiøse minoriteter. Norge vil fortsette arbeidet med å bekjempe religiøs vold og radikaliserings.

Norge er en av de største humanitære giverne til Syria og de rammede nabolandene. Siden konflikten startet i 2011 har Norge bidratt med 1,35 milliarder kroner i humanitær støtte i Syria og til syriske flykninger. I 2014 bidrar Norge med over én milliard kroner til Syria, Irak og nabolandene. Dette omfatter humanitær bistand og langsiktig utviklingsbistand, samt støtte til uttransporteringen av kjemiske våpen, og til Syrias naboland gjennom Verdensbanken og fred- og forsoningstiltak. Behovene ventes å øke raskt i 2015 og regjeringen vil gi høy prioritet til humanitær innsats og trappe opp arbeidet både i Syria og i Syrias naboland.

Den norske humanitære støtten er basert på kjerneverdiene humanitet, upartiskhet, uavhengighet og nøytralitet. Kanaler for humanitær bistand har derfor vært valgt slik at humanitære gap skal kunne dekket i størst mulig grad. Støtten er derfor ikke øremerket til spesifikke etniske eller religiøse grupper, noe vi mener ville være uheldig. Det er de konkrete humanitære behovene på bakken som til enhver tid styrer prioriteringene. En av de største humanitære kanalene Norge benytter inn i Syria er Kirkens Nødhjelp (62,5 millioner kroner siden 2012). Kirkens Nødhjelps samarbeidspartner Greek Orthodox Patriarchate of Antioch and All the East (GOPA) representerer kristne syrere, men driver humanitært arbeid uten et sekterisk/konfesjonelt nedslagsfelt. Den syriske konflikten har i tiltakende grad blitt preget av etniske og religiøse skillelinjer. Framveksten av spesielt ISIL har ytterligere trukket de religiøse skillelinjene i ekstremistisk retning. Dette understreker viktigheten av at representanter for ulike religiøse samfunn trekkes inn i det humanitære arbeidet på en konstruktiv måte som i GOPAs tilfelle.

Beskyttelse av minoriteter står sentralt i Norges menneskerettighetspolitikk og vi arbeider aktivt med å sikre at disse spørsmålene står høyt oppe på den internasjonale dagsorden. Norge tar jevnlig opp situasjonen i Syria og Irak i FNs generalforsamling og FNs menneskerettighetsråd. Norge har alltid innlegg om Syria under den interaktive dialogen med granskningskommisjonen for Syria. Siste norske innlegg var 16. september i år, og i juni hadde man et felles nordisk innlegg. Videre har Norge vært medforlagsstiller til 15 resolusjoner om Syria i menneskerettighetsrådet siden konflikten startet, og var medforlagsstiller til spesialsesjonen om Irak i FNs menneskerettighetsråd 1. september. Det ble vedtatt en resolusjon som fordømmer ISILs handlinger og som gir FN mandag til å granske menneskerettighetsbrudd med tanke på å dokumentere forbrytelsene. Resolusjonen omhandler forfølgelse og drap på religiøse og andre minoriteter samt ødeleggelse av kulturelle og religiøse helligdommer. I tråd med regjeringens forestående Stortingsmelding om menneskerettigheter har arbeidet med den landsspesifikke resolusjonen om Syria i FNs generalforsamling høy prioritet. Norge deltar også ofte i interaktive dialoger med spesialrapportøren om religions- og trosfrihet (sist i mars 2014) og Spesialrapportøren for minoriteters rettigheter. Neste anledning til å ta opp minoriteters situasjon er under FNs

minoritetsforum 25. – 26. november i Genève. Tema i år er «forebygging av grusomheter mot minoriteter», og norsk spesialutsending for minoriteter vil delta. Det norske innlegget vil berøre situasjonen i Irak og Syria.

Sverige meddelar:

Situationen i Irak och Syrien är mycket oroande och alarmerande. Starkt ökade sekteristiska motsättningar i regionen, påskyndade av ett utdraget inbördeskrig i Syrien, har lett till den allvarliga situation vi ser idag i Irak och Syrien, med förödande konsekvenser för kristna och andra minoriteter. Rapporter vittnar om svåra övergrepp och allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna. Samtidigt är den humanitära situationen desperat för många människor och de humanitära behoven omfattande och akuta.

Mest akut handlar det om att bistå de utsatta människorna med humanitärt stöd. Därför fattade svenska regeringen nyligen beslut om att avsätta ytterligare 50 miljoner kronor för omedelbara humanitära insatser på plats i Irak. Det gör att Sverige sedan början av året har avsatt totalt närmare 150 miljoner kronor i humanitärt stöd i Irak med fokus på såväl livsreddande insatser som personellt och materiellt stöd till FN:s humanitära samordningskapacitet. Utöver det riktade stödet är Sverige en av de största givarna av stora kärnstöd till humanitära organisationer. Syrien är f.n. världens största humanitära kris. Nära 11 miljoner människor är i behov av humanitär stöd och över tre miljoner har drivits på flykt. Sverige har sedan konflikten bröt ut 2011 tagit emot över 55.000 asylsökande från Syrien, vilket är fler än något annat av EU:s medlemsländer. Sverige har i år bidragit med över 400 MSEK i humanitärt stöd, och sedan 2011 uppgår det sammanlagda stödet till över 1,4 miljarder SEK.

Akut handlar det också om att stoppa ISIL:s framfart och alla former av stöd till ISIL. Att USA, efter begäran av regeringen i Bagdad, påbörjat luftanfall mot ISIL är välkommet i detta avseende. Insatser av detta slag behöver kompletteras med en koordinerad politisk strategi. En hållbar lösning kräver politiska processer som är, och uppfattas vara, representativa för ländernas etniska och religiösa mångfald. Frågor har väckts kring s.k. skyddade zoner för kristna och andra minoriteter i norra Irak. Dessa zoner är av erfarenhet svåra att upprätthålla. Tidigare försök visat att det är ett vanskligt alternativ med risk att bli en dödsfälla för redan utsatta människor. På lång sikt är det den politiska processen som är avgörande för att upprätta ett lagligt styre och skydd för kristna och andra minoriteter i landet.

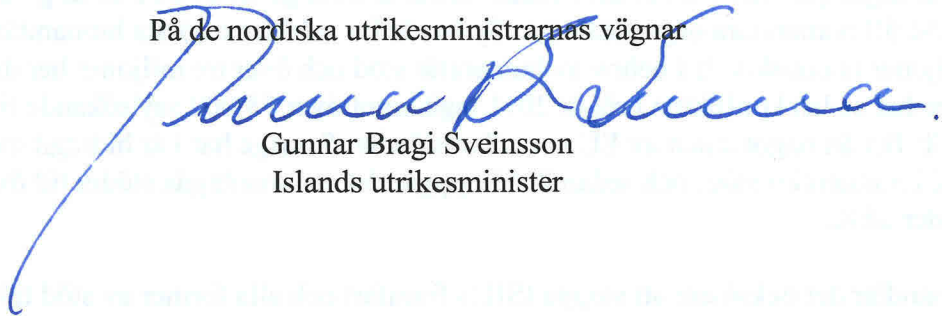
Situationen i Irak och Syrien är ett stående tema i den nordiska utrikespolitiska dialogen och samsynen är stor. Svenska regeringen välkomnar att FN:s säkerhetsråd tydligt har fördömt ISIL:s attacker och krävt att övergreppen, inte minst mot olika minoriteter, omedelbart upphör. FN har, både genom säkerhetsrådet och med FN-insatsen på plats i Irak (UNAMI), en nyckelroll och en skyldighet att agera. Säkerhetsrådets beslut om riktade finansiella sanktioner, vapenembargo och reseförbud för medlemmar i ISIL och associerade grupper, samt om resolutionen mot utländska stridande (resolution 2161/2014, 2170 och 2178) är något som Sverige välkomnar. Vi uppmanar säkerhetsrådet att fortsatt agera för att få stopp på våldet och övergreppen samt förbättra det humanitära tillträdet.

Situationen i Irak och Syrien diskuteras kontinuerligt i EU-kretsen. Vid ett extrainkallat möte i rådet för utrikes frågor (FAC) den 15 augusti antogs rådsslutsatser som tydligt fördömer ISIL:s agerande, uttrycker oro över MR-situationen och uppmanar till en inkluderande politisk process för att hantera krisen. Vid ett extrainkallat möte i det Europeiska Rådet den

30 augusti diskuterade EU:s stats och regeringschefer bl.a. utvecklingen i Irak och uttrycke sin djupa oro och upprepade sitt fördömande av ISILs agerande. EU:s utrikesministrar kommer ånyo att ta upp situationen i Syrien och Irak vid sitt möte den 20 oktober.

Gemensamma hjälpinsatser pågår inom ramen för EU:s civilskyddsmekanism. ECHO (EU-kommissionens generaldirektorat för humanitärt bistånd) har mer än fördubblat sitt humanitära stöd till Irak (totalt 17 miljoner euro) med anledning av den förvärrade krisen och även öppnat ett permanent fältkontor i Erbil. Vid ett extrainkallat möte i rådet för utrikes frågor (FAC) den 15 augusti antogs rådsslutsatser som tydligt fördömer ISIL:s agerande, uttrycker oro över MR-situationen och uppmanar till en inkluderande politisk process för att hantera krisen.

På de nordiska utrikesministrarnas vägnar

Gunnar Bragi Sveinsson
Islands utrikesminister